



На самиту Г-20 Америка суочена са критикама из истих разлога због којих она оптужује Кину – да манипулише сопственом валутом

Вашингтон – Барак Обама је из Индонезије стигао у Сеул, где ће, на самиту Г-20, његова улога лидера и помиритеља први пут бити замењена – улогом критикованог.

Самит развијених и „помаљајућих” привреда, који је постао главни светски форум за договоре о глобалној економији, сазван да би се пронашао пут усаглашеног развоја како би минула криза била замењена постојаним растом, по свему судећи завршиће се прокламацијом неких општих места, уместо конкретним договорима. Један од главних разлога за то ће, како изгледа, бити недавни потез америчке централне банке (Фед) да у економију „упумпа” 600 милијарди долара у идућих осам месеци.

То практично „доштампавање” долара, које ће у Америци појефтинити позајмљивање са очекивањима да ће подстаћи домаће инвестирање и тражњу (али и оборити вредност америчке валуте), други су доживели као америчку намеру да проблеме своје економије решава – на штету других.

Слабљење долара – ово је први пут да Америка тако транспарентно регулише своју валуту која је још у улози „резервног” светског новца – релативно поскупљује друге националне монете, отежавајући извоз и погоршавајући тиме економске прилике у великом броју земаља које зависе од тражње на америчком тржишту.

Оно што се догађа такође први пут, то је да се у улози лидера опозиције овом потезу, поред подразумевајуће Кине – наша и Немачка! Њен министар финансија је то описао истим речима којима Вашингтон оптужује Пекинг – да је реч о „манипулацији валутом”.

Самит Г-20 који почиње данас тако се претвара у сучељавање две групе економија: једних које свој просперитет граде на агресивном извозу (Кина и Немачка пре свега) и Америке која је, као највеће светско тржиште, претежни потрошач. Прва група остварује велике спољнотрговинске суфиците, Америка се пак рве са својим унутрашњим и спољним дефицитом.

Отуда САД, са Обамом на челу, већ две године апелују на „уравнотежавање” светске економије, што подразумева донекле и промену улога: да они који су углавном извозили, а код куће штедели, почну више да увозе и више да троше.

Утисак је, међутим, да ће у Јужној Кореји чланице Г-20, говорећи о општем добру, првенствено гледати како да остваре сопствене интересе.

Учесницима самита је, пре него што је у Сеул приспео Обама лично, стигло његово писмо, у коме им поручује да „темељи јаког и дуготрајног опоравка неће бити постављени ако америчка домаћинства престану да штеде и врате се потрошњи финансираној задуживањем... Са друге стране, ниједна земља не може да оствари наш заједнички циљ снажног, одрживог и уравнотеженог опоравка, сама за себе”.

Оно што није поменуто у Обаином писму, јесте америчка идеја да свака земља појединачно ограничи свој спољнотрговински дефицит или суфицит на максимално четири одсто, што је за велике извознике неприхватљиво.

Критике на рачун америчког „унилатералног потеза”, како је доживљена одлука Феда о доштампавању долара, посебно су иначе добродошле Кини, јер њену праксу сталног обарања јуана да би се одржао агресивни темпо извоза ставља у други план. Пекинг је, штавише, кренуо и у противофанзиву, саопштењем државне агенције, која је у уторак смањила кредитни рејтинг Америке, постављајући при том и питање могу ли САД и даље да буду лидери светске економије, и указујући на њене „оппадајуће способности да отплаћује дугове”. Некадашњи „ђаци” су „учитељу” замерили и на „озбиљним манама у његовом развојном и управљачком моделу”.

Суочен са новом интересном алијансом Кина–Немачка, Обама је изгледа нашао савезника на другој страни, у Индији. Индијски премијер Манмохан Синг, који је пре него што је постао председник владе био угледни економиста, устао је у одбрану Америке од критика Немачке.

„Све што стимулише потенцијале раста америчког предузетништва помоћи ће и ствари глобалног просперитета”, преносе овдашњи медији Сингове речи.

(Политика)